

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

12 aprilie 2023

Nr. 01-06-15

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre ratificare, Protocolul nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013, precum și proiectul de lege în acest sens, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 144 din 22 martie 2023.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea Protocolului în Parlament se desemnează Ministerul Justiției.

Cu respect,

Sandru
Maia SANDU

Anexe:

1. Copia demersului Guvernului	- 1 filă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 144 din 22 martie 2023	- 2 file;
3. Proiectul de lege	- 2 file;
4. Copia certificată (de pe traducerea oficială) a protocolului	- 5 file;
5. Copia de pe textul Protocolului (în limba engleză)	- 4 file;
6. Expunerea de motive privind oportunitatea ratificării	- 3 file;
7. Avizele autorităților de resort	- 6 file;
8. Tabelul de sinteză	- 1 filă;
9. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind implementarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în limba română și în limba rusă)	- 4 file.

Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI	
REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>98</u>	
" <u>12</u> " <u>04</u> 20 <u>23</u>	
Ora _____	

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76-3068

Chișinău

22 martie 2023

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege privind ratificarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 144 din 22 martie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege privind ratificarea Protocolului (în limba română – 1 filă, în limba rusă – 1 filă);
3. Copiile textului Protocolului (în limba română – 5 file, în limba engleză – 4 file);
4. Expunere de motive privind oportunitatea ratificării Protocolului (3 file);
5. Copiile avizelor ministerelor și altor autorități administrative centrale (6 file);
6. Tabelul de sinteză (1 filă);
7. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind implementarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) (în limba română – 2 file, în limba rusă – 2 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

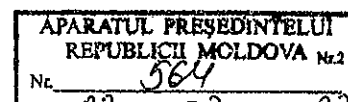
Ex.J.Ciobanu
Tel: 250-282

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 144

din 22 martie 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind ratificarea
Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor
omului și a libertăților fundamentale, adoptat
la Strasbourg la 2 octombrie 2013**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege privind ratificarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind ratificarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea
drepturilor omului și a libertăților fundamentale,
adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

^L **Art. 1.** – Se ratifică Protocolul nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013.

Art. 2. – Cu ocazia depunerii instrumentului de ratificare, în conformitate cu articolul 10 din Protocolul menționat, Republica Moldova declară că, pentru scopul articolului 1 paragraful 1 din Protocolul nominalizat, se desemnează următoarele instanțe naționale: Curtea Constituțională și Curtea Supremă de Justiție. ~
o

⁺ **Art. 3.** – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va transmite Secretarului General al Consiliului Europei instrumentul de ratificare.

Președintele Parlamentului

Expunere de motive privind oportunitatea ratificării Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg, la 2 octombrie 2013

A. Descrierea tratatului.

1. Informații generale.

Protocolul nr. 16 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg, la 2 octombrie 2013 (Protocol nr. 16) reprezintă un tratat internațional interstatal fiind alcătuit din titlu, preambul și 11 articole.

Protocolul nr. 16 a fost adoptat de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (CoE) la 2 octombrie 2013 și a fost deschis spre semnare statelor membre ale CoE la 12 aprilie 2018, la Strasbourg. Documentul a intrat în vigoare în urma depunerii celui de-al zecelea instrument de ratificare, respectiv la 1 august 2018.

Actualmente 18 state membre ale CoE au ratificat Protocolul nr. 16. Acestea sunt: Albania, Andorra, Armenia, Bosnia și Herțegovina, Estonia, Finlanda, Franța, Georgia, Grecia, Lituania, Luxemburg, Olanda, San Marino, Slovacia, Slovenia, Ucraina, România și Belgia.

2. Informații privind conținutul tratatului

Protocolul nr. 16 oferă posibilitatea instanțelor supreme ale Înalțelor Părți Contractante să adreseze Curții europene a drepturilor omului (Curte sau CtEDO) cereri de aviz consultativ privind chestiunile de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților definite în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenție sau CEDO) și în protocoalele acesteia.

Tratatul vizat are la bază extinderea jurisdicției Curții în facilitarea dialogului cu instanțele naționale supreme ale Înalțelor Părți Contractante și sporirea rolului „constituțional” al Curții prin contribuirea la clarificarea dispozițiilor Convenției și a jurisprudenței Curții, oferind astfel mai multe îndrumări pentru a ajuta Înaltele Părți Contractante să evite încălcările viitoare. Astfel, făcând uz de dreptul consacrat prin tratat și dacă devine parte la acesta, Republica Moldova, prin clarificarea aspectelor juridice vizavi de aplicarea drepturilor și libertăților definite în Convenție, pe calea solicitării de avize consultative, poate reduce din condamnările la care este supusă în cadrul cauzelor intentate la CtEDO împotriva sa.

Protocolul nr. 16 va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirarea perioadei de 3 luni de la data exprimării consimțământului de a fi parte la el. Întrucât prevederile Protocolului nr. 16 sunt considerate ca fiind articole adiționale la Convenție, dispozițiile acesteia referitoare la modul de încetare se vor aplica în consecință. Astfel, în baza art. 58 al Convenției, Înalta Parte Contractantă va putea să denunțe Protocolul nr. 16 fără a denunța Convenția.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

La data de 3 martie 2017, prin Decretul Președintelui nr. 1461/2015, a fost semnat de către Republica Moldova Protocolul nr. 16, fapt ce denotă intenția statului de a deveni parte la acesta. În vederea materializării intenției în cauză, se impune ratificarea Protocolului nr. 16. În concret, ratificarea acestuia va contribui la întărirea legăturilor dintre Curte și instanțele supreme ale statului nostru prin crearea unei platforme de dialog juridic și implicit, la facilitarea aplicării de către instanțele respective a hotărârilor Curții.

Instanța care formulează cererea poate solicita un aviz consultativ doar în cadrul unei cauze pendinte în fața acesteia. Astfel, potrivit art. 1 și 10 ale Protocolului nr. 16, solicitarea se va motiva și va reflecta aspectele relevante ale contextului juridic și de fapt ale cauzei respective. În consecință, un colegiu de 5 judecători ai Marii Camere a Curții se va pronunța asupra admiterii cererii de aviz consultativ. În cazul în care solicitarea va fi considerată admisibilă, Marea Cameră (17 judecători) va emite avizul consultativ. Colegiul și Marea Cameră, îl includ *ex officio* pe judecătorul ales să reprezinte Înalta Parte Contractantă căreia îi aparține instanța care a formulat cererea.

Avizele consultative nu au un caracter obligatoriu, însă acestea vor avea o importanță juridică, dat fiind faptul că sunt pronunțate de Marea Cameră a Curții și că acestea vor face parte din jurisprudența Curții. Totodată, se va reține că sesizarea Curții în vederea emiterii unui aviz consultativ nu va împiedica formularea ulterioară a unei cereri individuale în fața acesteia în legătură cu aceeași cauză.

2. Aspectul politic, cultural și social

Urmare procesului mai larg de punere în executare la nivel național a hotărârilor Curții pronunțate în privința Republicii Moldova, cadrul normativ intern a fost îmbunătățit prin înfăptuirea reformelor în domeniul justiției pe latura sporirii protecției drepturilor omului. Alăturarea la instrumentul juridic menționat corespunde dezideratelor politice interne și externe promovate de către Republica Moldova întru edificarea unui stat de drept și democratic pe calea implementării angajamentelor internaționale asumate.

Interpretarea Curții, în baza Protocolului nr. 16, a diverselor problematici de natură juridică supuse examinării, deși având doar un rol consultativ, ar putea reprezenta pentru Republica Moldova o oportunitate de aliniere a practicii jurisprudențiale a instanțelor naționale cu aceea a Curții, având ca scop final reducerea condamnărilor Republicii Moldova la CtEDO și oferirea unui spectru mai larg a garanțiilor întru aplicarea corectă a prevederilor ce se referă la protejarea drepturilor fundamentale ale omului.

3. Aspectul economic și de mediu

Protocolul nr. 16 nu are drept scop abordarea problemelor de ordin economic și de mediu.

4. Aspectul normativ

Protocolul nr. 16 nu contravine Constituției Republicii Moldova și nici angajamentelor ce decurg din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Pentru ca prevederile Protocolului nr. 16 să devină aplicabile, urmează a fi revizuit cadrul normativ intern prin operarea modificărilor în următoarele acte normative:

- Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională;
- Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție;
- Legea nr. 151/2015 cu privire la Agentul guvernamental.

Proiectul legii de modificare a cadrului legal a fost elaborat de Ministerul Justiției și parcurge etapele procesului de legiferare.

5. Aspectul instituțional și organizatoric

Întru realizarea prevederilor Protocolului nr. 16 nu este necesară înființarea de structuri noi sau reorganizarea celor existente. Cooperarea în vederea consultării, pe calea solicitării de avize consultative, pe marginea aspectelor de interpretare și aplicare a drepturilor și libertăților

fundamentale, va fi realizată între Curte și instanțele supreme naționale ale Înalțelor Părți Contractante, în cazul Republicii Moldova ele fiind Curtea Constituțională și Curtea Supremă de Justiție, opinia cărora a fost consultată anterior de către Ministerul Justiției.

6. Aspectul financiar

Protocolul nr. 16 nu prevede asumarea unor angajamente financiare. În schimb, posibilitatea reducerii condamnărilor țării la CtEDO ar putea contribui la evitarea unor plăți semnificative din bugetul de stat pentru cauzele pierdute de către Republica Moldova în fiecare an.

7. Aspectul temporar

Protocolul nr. 16, după cum s-a menționat, va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirarea perioadei de 3 luni de la data exprimării consimțământului de a fi parte la Protocol. În baza art. 58 al Convenției, fiecărei Înalte Părți Contractante îi este rezervat dreptul să denunțe Protocolul fără a denunța Convenția.

C. Analiza oportunității ratificării

Pornind de la cele invocate, se poate concluziona că ratificarea Protocolului nr. 16 va sublinia intenția Republicii Moldova de a se alătura statelor care prin ratificare au optat pentru unificarea jurisprudenței în chestiunile privind drepturile prevăzute de CEDO și de a reduce implicit numărul de cereri adresate Curții împotriva țării noastre. Totodată, acest fapt va consolida imaginea pozitivă a țării, materializată prin intenția alinierii practicilor naționale la standardele internaționale promovate prin tratatele internaționale ale CoE.

Luând în considerare cele menționate, se consideră oportună ratificarea de către Republica Moldova a Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Digitally signed by Serbenko Eduard
Date: 2022.12.21 15:24:02 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de stat

Eduard SERBENCO